

През месец април 2024 г. стартира Образователна програма „Съдебната власт- информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури” и се осъществи от Районен съд Велинград с ученици от пет училища във Велинград, в пет отделни модула. Програмата е продукт на споразумение за сътрудничество между Висшия съдебен съвет и Министерство на образование и науката и цели повишаване информираността сред учениците относно структурата, функциите и значението на съдебната власт в Република България, както и повишаване на тяхната правна грамотност и култура.

През учебната 2023г.-2024г., около двеста и двадесет ученика от девети, десети и единадесети клас от пет училища - Иновативно СУ “Св.Св.Кирил и Методий“ Велинград“, СУ “Васил Левски“ Велинград, ПГИТ“ Алеко Константинов“ Велинград, ПГГС“Христо Ботев“ Велинград и ПГД „Иван Вазов“, имаха възможност да се запознаят отблизо със съда като институция, за мястото на съдебната власт в живота на хората и да формират лични впечатления за работата на магистратите.

Отделните модули, като част от Образователната програма се проведеха с учениците, както следва: на 15.04.2024 г. преди обяд със СУ “Васил Левски“ Велинград и след обяд с ПГД „Иван Вазов“ Велинград, на 16.04.2024 г. с ПГИТ “Алеко Константинов“ Велинград, на 24.04.2024 г. преди обяд със “Св.Св.Кирил и Методий“ Велинград и след обяд с ПГГС “Христо Ботев“ Велинград. Присъстваха и техни преподаватели.

Лектори на Програмата бяха Лилия Терзиева, Административен ръководител-председател на РС-Велинград, Иванка Пенчева, съдия в РС - Пазарджик, командирована в РС-Велинград и съдия Мая Средкова-Петрова, съдия в РС-Велинград .

Пред учениците магистратите изнесоха лекции основно по 8 предвидени теми:

„Разделение на властите според Конституцията на Република България. Функции на съдебната власт. Структура на съдебната система. Висш съдебен съвет“; „Представяне на професиите съдия, прокурор, следовател и запознаване със статута на магистратите“; „Как може да защитим правата си чрез съдебните институции. Видове съдебни услуги. Достъп до правосъдие. Как да се предпазим да не станем жертва на престъпления? Детско правосъдие. Непълнолетните лица и правосъдието - жертви и извършители на престъпление“; „Превенция срещу употреба на наркотични вещества. Престъпления, извършвани от наркозависими лица“; „Домашното насилие над малолетни и непълнолетни и мерките за защита на правата на жертвите , „Съдебни процедури с участие на деца и правата на децата в тези процедури, органи, които могат да им предложат подкрепа и защита , „Възпитателни мерки за деца при противообществени прояви, начини и места за прилагането им“; „Хулигански прояви на непълнолетни лица и последици. Детското насилие“.

В процеса на Образователната програма, освен предвидените теми, съдия Терзиева, съдия Пенчева и съдия Средкова-Петрова, запознаха учениците и основните елементи на структурата на съдебната власт, разделение на властите, граждански и наказателен процес, страни и участници в процесите, функциите и нормативната уредба, регламентираща дейността на съдебната система и дейността на магистратите.

Лекторите разясниха на учениците важни въпроси, касаещи наказателната отговорност, а те живо се интересуваха за последиците от извършено нарушение или престъпление, за предвидените санкции и наказания. Акцент бе поставен върху необходимостта младите хора да се предпазят от противообществени прояви и от

действия, пораждащи негативни последици върху бъдещия им живот. Учениците задаваха много въпроси и срещите преминаха и като дискусия между участниците. Въпросите им основно бяха свързани с правораздавателния процес и наказал е л пата отговорност на хората, които нарушават закона. Съдия Терзиева, съдия Пенчева и съдия Средкова-Петрова, представиха съдебни казуси от тяхната практика, свързани с употребата на наркотични вещества, жертви на физическо и домашно насилие. Обясниха им, че съдиите са длъжни да направят обстоен анализ на доказателствата, по делото, за да разкрият обективната истина, че магистратите са длъжни да прилагат точно Конституцията и законите, да бъдат безпристрастни, обективни и справедливи. От проявения интерес на учениците, заедно дискутираха различни правни казуси, свързани с възможни проблеми на тяхната възраст.

При всички срещи, младежите проявиха особен интерес и активно участваха в дискусиите, имаха възможност да задават актуални за тях въпроси, на които получиха изчерпателни отговори от лекторите. Знанията, които учениците придобиха от проведените срещи, ще им бъдат от полза, за да могат да защитават правата си, да спазват законите на българското законодателство и да бъдат достойни граждани на страната ни.

На всички участници бяха връчени удостоверения за участие в образователната инициатива, образователни: брошури, предоставени от ВСС, както и специално изготвени значки, на които е изобразено логото на съдебната власт и надпис „Аз бях в Районен съд Велинград“.

Преподавателите и учениците, изразиха удовлетвореност от съвместната работа по Образователната програма и желание за продължаване на инициативата, имаща за цел повишаване на информираността на учениците за структурата, функциите и значението на съдебната власт в България.

Внедряването на Образователна програма като част от Комуникационната стратегия на съдебната власт и постигането на целите за обогатяване познанията на учениците и формирането на правна грамотност може да предполага нейното продължаване и за предстоящата учебна година. Популярността ѝ сред учениците ще доведе до изграждането на положителен имидж на съдебната система сред обществото и в частност сред младите хора. По този начин се изгражда гражданска и правна култура като част от личностната им култура. Именно така учениците ще повишат своята степен на познаване и спазване на законите и ще бъде предизвикано не само любопитството им, но и гражданската им активност.

Стремежът на Районен съд - Велинград е да съумее да създаде нов, активен подход към повишаване доверието на обществото, тъй като част от дейността касае пряко живота на хората, техните семейни и имуществени права, финансови отношения и други.